ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobců A) E. G., B) nezl. V. G., zastoupené matkou, žalobkyní A), C) nezl. E. G., zastoupeného matkou, žalobkyní A), právně zastoupeni JUDr. Ing. Jiřím Klavíkem, advokátem v Chrudimi, Havlíčkova 99, 537 01 Chrudim, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2003, čj. OAM-5701/VL-10-04-2002, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice ze dne 28. 11. 2003, čj. 52 Az 244/2003-27

takto:

I. **Kasační stížnost se zamítá.**

II. **Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.**

III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

IV. **Odměna advokáta žalobců JUDr. Ing. Jiřího Klavíka se určuje částkou 4950 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 2. 2003, čj. OAM-5701/VL-10-04-2002, nebyl žalobcům udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Žalovaný současně rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Toto rozhodnutí žalobci napadli žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice; namítali, že správní orgán v řízení o jejich věci porušil ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu, neboť se žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě, ustanovení § 3 odst. 4 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl správní řízení tak, aby posílil důvěru žalobců ve správnost jeho rozhodování,

ustanovení § 32 odst. 1 správního řádu, neboť nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, § 33 odst. 2 správního řádu, neboť žalobcům nedal možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu a ke způsobu jeho zjištění, ustanovení § 46 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí nevyšlo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, a ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění rozhodnutí není přesvědčivé a žalovaný se nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Žalobci rovněž namítli porušení § 12 a § 91 zákona o azylu: domnívají se totiž, že v jejich případě byly naplněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo alespoň pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Žalobci v žalobě ohledně skutkových důvodů odkázali na obsah správního spisu.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka Pardubice rozsudkem ze dne ze dne 28. 11. 2003, čj. 52 Az 244/2003-27, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ani jednu z procesních námitek krajský soud neuznal za důvodnou, stejně tak hodnotil i námitky věcné.

Proti tomuto rozsudku žalobci (dále též „stěžovatelé“) brojili včas podanou kasační stížností, v níž požádali o ustanovení právního zástupce. Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích této žádosti vyhověl a usnesením ze dne 5. 3. 2004, čj. 52 Az 244/2003-42, jim zástupcem ustanovil advokáta JUDr Ing. Jiřího Klavíka. Jelikož kasační stížnost měla vady (neobsahovala žádný kasační důvod) soud stěžovatele vyzval k doplnění této chybějící náležitosti kasační stížnosti ve lhůtě jednoho měsíce. Stěžovatelé této výzvě soudu vyhověli a kasační stížnost doplnili. Namítali, že krajský soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku, tj. existenci odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů arménské národnosti a příslušnosti k určité sociální skupině. Jejich práva coby osob arménské národnosti totiž v Gruzii nejsou chráněna. Vedle toho jim bylo vyhrožováno pro dluh manžela. Stěžovatelé rovněž požádali o přiznání odkladného účinku, neboť svá práva před soudem mohou uplatňovat jen tehdy, budou-li přítomni v České republice.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelé chráněni před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelů žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Současně s rozhodnutím o kasační stížnosti pak je rozhodování o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí ve věci.

Nejvyšší správní soud pak přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není nedůvodná.

Stěžovatelé namítli nezákonnost rozsudku krajského soudu pro nesprávné posouzení právní otázky, tj. existence důvodu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, a existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Tomuto tvrzení přisvědčit nelze.

Podle dovolaného ustanovení § 12 zákona o azylu bude azyl udělen, zjistí-li se, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

Především tu nejde o „pronásledování“ ve smyslu zákona o azylu, tedy neoprávněný postih ze strany státní autority nebo těch osob, které takovou autoritu zosobňují. Tvrzené obavy z pomsty ze strany soukromých osob, třebas i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod. Avšak stěžovatelka i jménem svých dětí ve správním řízení uvedla, že se ani ona ani její manžel před pronásledováním (v podobě výhrůžek) ze strany věřitelů svého manžela vůbec nedovolávali ochrany u státní moci. Prý by to nemělo smysl, neboť jsou arménské národnosti a v Gruzii nejsou jejich práva chráněna. Jestliže ale stěžovatelka gruzínské orgány veřejné moci o pomoc nežádala, nelze usuzovat na to, že by jí, či jejímu muži, nebyly schopny účinnou pomoc poskytnout.

Není vyloučeno, že věřitel stěžovatelčina manžela působil v rámci organizovaného zločinu a při vymáhání zaplacení dluhu užíval nelegální metody. Jeho jednání by však v takovém případě bylo trestné podle práva země původu. Případná nižší efektivita takové ochrany (v konkrétních podmínkách jednotlivých zemí) nečiní z takového ohrožení „pronásledování“ a tedy ani azylový důvod.

Stěžovatelé tedy ve správním řízení neuvedli žádnou skutečnost svědčící o tom, že byli nebo mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Krajský soud proto nepochybil, jestliže přisvědčil žalovanému, který jim azyl neudělil.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly. Při rozhodování o odměně zástupce stěžovatelů se Nejvyšší správní soud řídil ustanoveními § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 12 odst. 4 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a přiznal zástupci stěžovatelů 4800 Kč odměny za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, písemné podání k soudu týkající se věci samé)a 150 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. března 2005

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu